

A GKI Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése 2020-ra

(2020. június 25.)

A GKI jelenleg a magyar gazdaság 5-7%-os 2020. évi visszaesésére számít (amennyiben nem következik be idén a járvány második hulláma). Márciusban, nem sokkal a vészhelyzet meghirdetése után az előrejelzés, még két, egy 3 és egy 7%-os idei GDP-csökkenést tartalmazó forgatókönyvet vázolt fel. Az elmúlt hónapokban sajátos módon a magyar kormány és az IMF a GKI kevésbé pesszimista, míg az EU és az OECD a pesszimistább variánssal azonos, illetve ehhez közeli prognózist tett közzé. Az első negyedévi 2,2%-os növekedés megfelelt a GKI várakozásának. Az áprilisi adatok – az ipari termelés 37%-os, az export (euróban) ugyancsak 37%-os, a kiskereskedelmi forgalom 10%-os, a vendégéjszakák 97%-os visszaesése, ugyanakkor az építőipari termelés csak 2,1%-os (de szerződésállományának 15%-os) csökkenése – a második negyedévben markáns visszaesést valószínűsít. Pozitívum, hogy a korlátozások feloldása már május elejétől megkezdődött. Fontos, hogy a GKI konjunktúraindexe az áprilisi pánik után májusban és júniusban is jelentősen javult. Emelkedése azonban két hónap alatt még a felét sem tudta ledolgozni az áprilisi zuhanásának. Az EU-tagállamokra vonatkozó előrejelzések jellemzően nagyon pesszimisták, ami nyilvánvalóan behatárolja a magyar export iránti keresletet is. A magyar kormány gazdaságmentő intézkedései nemzetközi összehasonlításban szerények. Mindezek alapján rendkívül valószínűtlennek tűnik, hogy az idei második félévben a magyar GDP-termelés képes lenne meghaladni a tavalyit. Márpedig a „csak” 3%-os visszaesés eléréséhez erre lenne szükség. Emiatt a GKI elvetette a kevésbé pesszimista forgatókönyvét, miközben kissé enyhített „pesszimista” forgatókönyvének borúlátásán. A jelenlegi 6%-os idei visszaesés a második negyedévben 15, a második félévben pedig 5% körüli GDP-csökkenést feltételez. A 2019. évi GDP-t feltehetőleg csak 2022-ben éri el a magyar gazdaság.

A bruttó keresetek válság alatti alakulásáról még nincsenek adatok, de jelzésértékű, hogy az szja-bevételek a márciusi 9,1% után áprilisban már csak 5,5%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. A bruttó keresetek átmenetileg a nemzetgazdaság jelentős részében nominálisan is csökkentek, ez a járvány lefutásától függően az év második felétől konszolidálódni kezdhet. A GKI éves átlagban az átlagkereset 5% körüli emelkedésére, s a keresettömeg (csökkenő foglalkoztatás miatti) stagnálás közeli, minimális növekedésére számít. A reálkeresetek statisztikailag 1-2%-kal emelkedhetnek, az inflációs kosártól eltérő fogyasztási szerkezet miatt azonban ez gyakorlatilag stagnálást fog jelenteni. A keresettömeg reál értelemben 3% körüli mértékben csökken. A nyugdíjak idén – a nyugdíjprémium idei elmaradása és a nyugdíjas árindex átlagosnál magasabb volta miatt – a törvényi előírások betartása ellenére statisztikai értelemben sem őrzik meg reálértéküket. A lakosság hitelfelvétele áprilisban drasztikusan csökkent (a lakáshitelek új kihelyezése 18%-kal, a személyi kölcsönöké 74%-kal). A GKI a lakossági fogyasztás mintegy 2,5%-os idei csökkenésére számít.

A három éven át 15-20%-kal emelkedő állóeszköz-felhalmozás idei markáns lassulása eleve várható volt, ez még mindig a 2019-ben 28,6%-os beruházási ráta némi emelkedését eredményezte volna. A járvány miatt azonban idén a beruházások feltehetőleg a GDP-nél is gyorsabban, 10%-kal esnek vissza, ami a ráta 27,5%-ra csökkenését valószínűsíti. Bár jelentős összegű és olcsó források támogatják a cégek fejlesztéseit, a jövőbeli kereslet nagysága és struktúrája nagyon bizonytalan, ami miatt sok vállalkozás elhalasztja korábban tervbe vett beruházását. Ugyanakkor középtávon a globális ellátási láncok átstrukturálásának a régió, így Magyarország is haszonélvezője lehet.

Az állami beruházások fő színtere az út- és vasútépítés. Emellett a turisztikai célú fejlesztések, a sportlétesítmények építése, a haderő erőltetett fejlesztése emelhető ki. Megindult a Paks-2 beruházás előkészítése. Az MNB és az MFB vállalati programjai inkább csak a meglévő hitelek átstrukturálásához, vállalat-felvásárlásokhoz járulnak majd hozzá, semmint újabb beruházásokhoz.

A **munkanélküliségi ráta** a munkaerő-felmérés (ILO-módszertan) szerint statisztikailag csak kissé növekedett, február-április átlagában 3,8% volt, 0,5 százalékponttal magasabb az egy évvel korábbinál. A **foglalkoztatottak** száma 1,2%-kal (de áprilisban már 3%-kal) csökkent. Ha a munkájukat elveszítők közül a kijárási korlátozások miatt inaktívak közé soroltakat is munkanélkülinek tekintjük, akkor a **munkanélküliségi ráta áprilisban már meghaladta a 6%-ot** (a hivatalos 4,1%-kal szemben), számuk 280 ezer volt a hivatalos 174 ezerrel szemben. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2020 április végén 331 ezer fő volt munka nélkül, 26,5%-kal több az egy évvel korábbinál. A munkanélküliség májusban a felmondási idők lejárása, a további cégbedőlések miatt minden bizonnyal **emelkedett**. Növeli a hazai munkanélküliséget a külföldön állásukat veszítették egy részének hazatérése.

A munkanélküliek álláskeresési járulékanak három hónapos folyósítási ideje a szükségesnél és az EU-ban szokásosnál sokkal rövidebb. A munkanélküliek ennek befejeződését követő **munkához juttatását** a kormány a jelek szerint a **közfoglalkoztatás**, továbbá a **katonaság**, az **állami vállalatok** és a **beruházások** – ezen belül részben az államilag támogatott fejlesztések – feladataként képzelel el. Az első kettő a **legképzetlenebb és gyenge munkakultúrájú rétegek kivételével kifejezetten zsákutca**, az állami vállalatok öncélú létszám bővítése rontja a termelékenységet, válság idején inkább csak az átmenetileg ellehetetlenült munkahelyek megmentésére kellene koncentrálni. A GKI 2020 átlagában mintegy **3%-os foglalkoztatás-csökkenéssel és a valós munkanélküliség 6% körüli rátájával** számol, de az év végén a helyzet már kedvezőbb lesz az év közepinél. Az egy foglalkoztatottra jutó GDP-vel mért **termelékenység** a nemzetgazdaság átlagában mintegy 3-4%-kal romlik.

A járványra való tekintettel a kormány az **államháztartási hiányt** az előirányzott 1%-ról **3,8%-ra emelte**. A **hivatalosan előirányzott 2020. évi pénzforgalmi deficit viszont nem változott**, a részleteket nem hozták nyilvánosságra. A GKI részben a nagyobb költségvetési kiadások szükségessége, részben a kormány által vártnál kisebb GDP miatt a kormány által előrejelzettnél magasabb, 5% körüli GDP-arányos államháztartási hiányt; továbbá 75% körüli **államadósságot**, vagyis a tavalyi 66,3%-nál és a kormány által prognosztizált 72,6%-nál egyaránt magasabbat vár 2020-ra. **A kormányzat az egészségügy és az oktatás fejlesztése és reformja helyett militarista megoldásokban gondolkodik.**

A GKI **2020 végére 3% körüli, éves átlagban 3,3%-os inflációt vár**. (A valóságos áremelkedés ennél nagyobb lehet, mivel az inflációt az úgynevezett inflációs kosár alapján számítják, ami a két évvel korábbi fogyasztási szerkezetnek felel meg, miközben a járvány következtében az egyes termékcsoportok súlya nyilvánvalóan radikálisan megváltozott.) Az MNB júniusban 0,9%-ról **0,75%-ra csökkentette az alapkamatot**. A **forint árfolyama** hosszú távon trendszerűen gyengül, 1 euró 2010-ben átlagosan 275,4 forintot ért, 2019-ben 325,4 forintot (18%-os leértékelődés). 2020-ban pedig, mivel az MNB tovább lazít monetáris politikáján, **legalább 345 forintot** (újabb, legalább 6%-os leértékelődés).

A **folyó fizetési mérleg** egyenlege a tavalyi 1,2 milliárd euró deficit után az idei első négy hónapban 0,8 milliárd euró hiányt mutatott, s a deficit az év egészében elérheti a 3 milliárd eurót. Nagy bizonytalanság mellett hasonló összegű, kissé magasabb lehet a beérkező EU-transzferek összege is, így a magyar finanszírozási képesség **minimális**, a GDP 0,5% alatti **aktívuma** várható. A **működőtőke-áramlás** világszerte rendkívül lefékeződött, az idei évre már több jelentős külföldi beruházás magyarországi halasztását is bejelentették.

A GKI prognózisa 2020-ra

	2016	2017	2018	2019	2020	
	tény				március*	június
GDP termelés	102,2	104,3	105,1	104,9	97-93	94
• Mezőgazdaság (1)	112,6	93,3	104,8	99,7	100	100
• Ipar (2)	101,8	103,2	100,5	105,0	94,5-90	90
• Építőipar (3)	85,0	121,5	118,9	121,4	97-95	95
• Kereskedelem (4)	100,8	107,4	113,6	108,0	98-85	90
• Szállítás és raktározás (5)	105,1	102,0	103,7	105,3	93-85	85
• Információ, kommunikáció (6)	104,9	111,3	111,1	106,3	105	110
• Pénzügyi szolgáltatás (7)	101,2	105,6	104,1	103,9	95	98
• Ingatlanügyletek (8)	103,0	102,5	102,8	104,3	97-95	95
• Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (9)	106,1	109,8	111,6	106,7	97-90	90
• Közigazgatás, oktatás, egészségügy (10)	101,9	99,3	100,4	98,6	101	101
• Művészet, szórakoztatás (11)	101,1	108,1	103,7	102,5	85	85
• Magnővekedés (2)+(3)+(4)+(5)+(6)+(7)+(8)+(9)	101,8	106,0	106,5	107	96,5-91	91
GDP belföldi felhasználás	101,7	105,2	107,3	105,6	98-95	96
• Egyéni fogyasztás	104,2	104,2	104,0	104,4	99-96	97,5
• Állóeszköz-felhalmozás	89,4	118,7	117,1	115,3	92-90	90
Export (árúk és szolgáltatások)	103,8	106,9	104,3	106,0	90-85	85
Import (árúk és szolgáltatások)	103,4	108,2	106,8	106,9	90,5-87	87
Fogyasztói árindex (előző év = 100)	100,4	102,4	102,8	103,4	104	103,3
Munkanélküliségi ráta (éves átlag)	5,1	4,2	3,7	3,5	5-8	6
Államháztartási egyenleg a GDP százalékában (ESA)	-1,6	-2,2	-2,3	-2,0	(-3,5)-(-5)	-5
Folyó fizetési és tökemérleg egyenlege						
• Milliárd euró	5,2	4,0	3,0	1,4	-	0,5
• GDP százalékában	4,5	3,2	2,2	1,0	-	0,4

* GKI „A” - „B” forgatókönyve

Forrás: KSH, GKI